
478

Besluit van 22 september 1997, houdende wijziging van het Kalverenbesluit

---

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van 30 juni 1997, No. J.976840, Directie Juridische Zaken;

Gelet op richtlijn nr. 97/2/EG van de Raad van de Europese Unie van 20 januari 1997 houdende wijziging van Richtlijn 91/629/EEG tot vaststelling van minimumnormen ter bescherming van kalveren (PbEG L 25), gelet op beschikking nr. 97/182/EG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 24 februari 1997 houdende wijziging van de bijlage bij Richtlijn 91/629/EEG van de Raad tot vaststelling van minimumnormen ter bescherming van kalveren (PbEG L 76) alsmede gelet op de artikelen 35, 38 en 45 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren;

De Raad van State gehoord (advies van 24 juli 1997, No. W11.97.0388.);

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij van 11 september 1997, nr. J. 979067, Directie Juridische Zaken;

Hebben goedgevonden en verstaan:

ARTIKEL I

Het Kalverenbesluit¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1, onderdeel h, komt te luiden:

h. derde land: land, niet zijnde een lid-staat van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de Overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte.

B

Artikel 2 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid wordt de zinsnede «artikel 3, tweede lid, van dit besluit» vervangen door: punt 8, eerste zin, van de bijlage.

2. Het tweede lid komt als volgt te luiden:

2. Het huisvesten van kalveren geschiedt overeenkomstig artikel 3, de artikelen 4 tot en met 10 en artikel 13, vierde lid, van dit beesluit alsmede de punten 1 tot en met 3, 4, tweede alinea, eerste zin, 5, 6, derde zin, 7, 8, laatste zin, 10, 12, laatste zin, en punt 14 voor zover betreffend het ontwerpen, bouwen en plaatsen van voeder- en drinkinstallaties, van de bijlage.

3. Het derde lid komt als volgt te luiden:

3. De verzorging van kalveren geschiedt overeenkomstig de punten 4, eerste alinea en tweede alinea, laatste zin, 6, eerste en tweede zin, 8, tweede zin, 9, 11, 12, eerste zin, 13, 14, voor zover betreffend het onderhoud van voeder- en drinkinstallaties, en punt 15, van de bijlage.

C

Artikel 3 komt te luiden:

Artikel 3

1. Kalveren worden niet in eenlingboxen gehuisvest indien de kalveren ouder zijn dan 8 weken.

2. Het eerste lid is niet van toepassing indien een dierenarts heeft verklaard dat het kalf in verband met zijn gezondheid of gedrag moet worden geïsoleerd om te worden behandeld.

D

Artikel 4 komt te luiden:

Artikel 4

1. Indien kalveren in eenlingboxen worden gehouden, hebben de eenlingboxen elk een breedte van ten minste de schofhoogte van het kalf, gemeten terwijl het kalf rechtop staat, en een lengte van ten minste 1,1 maal de lichaamslengte van het kalf, gemeten van de neuspunt tot aan de achterkant van de zitbeenknobbel (tuber ischii).

2. Indien de kalveren anders dan in eenlingboxen worden gehouden, heeft een kalf met een levend gewicht van:

- a. minder dan 150 kg, de beschikking over ten minste 1,5 m² vloeroppervlakte;
- b. 150 kg of meer, maar minder dan 220 kg, de beschikking over ten minste 1,7 m² vloeroppervlakte;
- c. 220 kg of meer, de beschikking over ten minste 1,8 m² vloeroppervlakte.

E

In artikel 6 wordt na het woord «voerhekbreedte» en voor het leesteken punt ingevoegd: per kalf.

F

Artikel 7 komt te luiden:

Artikel 7

Met uitzondering van een eenlingbox die voor het isoleren van zieke dieren wordt gebruikt, zijn de wanden van een eenlingbox zodanig opengewerkt dat naast elkaar gehouden kalveren elkaar kunnen zien en aanraken.

G

In artikel 10 wordt de zinsnede «punt 6, tweede alinea,» vervangen door: punt 6, laatste zin,.

H

In artikel 11 wordt de zinsnede «op het grondgebied van de Europese Gemeenschappen» vervangen door: naar de gebieden waarop het Verdrag betreffende de Europese Unie van toepassing is,.

I

Artikel 13 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:

2. De artikelen 3, 4 en 7 zijn tot 31 december 2003 niet van toepassing indien het een stal betreft waarvan de gebruiker kan aantonen dat hij voor het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit in gebruik is genomen en voor zover die stal of het in het desbetreffende artikel of artikellid bedoelde onderdeel daarvan nadien niet is verbouwd of herbouwd.

2. Aan het artikel wordt een derde en vierde lid toegevoegd die als volgt komen te luiden:

3. In afwijking van het tweede lid zijn de artikelen 3, 4 en 7 tot 31 december 2006 niet van toepassing indien het een stal betreft waarvan de gebruiker kan aantonen dat hij op het tijdstip van inwerkingtreding van dit besluit voldoet aan de in het vierde lid bedoelde eisen en voor zover die stal of het in het desbetreffende artikel of artikellid bedoelde onderdeel daarvan nadien niet is verbouwd of herbouwd.

4. Een stal als bedoeld in het derde lid voldoet aan de volgende eisen:

- indien de kalveren in eenlingboxen worden gehouden, hebben de eenlingboxen elk een breedte van ten minste 0,8 maal de schofthoogte of 81 cm hart op hart der wanden gemeten en een lengte van tenminste 130 cm voor kalveren tot en met de leeftijd van acht weken;
- indien de kalveren anders dan in eenlingboxen worden gehouden, heeft elk kalf de beschikking over ten minste 1,5 m² vloeroppervlakte, en
- de wanden van een eenlingbox zijn zodanig opengewerkt dat naast elkaar gehouden kalveren elkaar kunnen zien zonder dat zij hun kop door de openingen kunnen steken.

J

Na artikel 13 wordt een nieuw artikel 13a ingevoegd dat als volgt komt te luiden:

Artikel 13a

De artikelen 3, 4 en 7 zijn niet van toepassing op kalveren die nog door hun moeder worden gezoogd.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking met ingang van een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Laatstbedoeld besluit wordt niet genomen voordat vier weken zijn verstreken nadat het onderhavige besluit is voorgelegd aan beide kamers der Staten-Generaal, en evenmin indien binnen die termijn door of namens een der kamers of door tenminste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden van een der kamers de wens te kennen wordt gegeven dat de inwerkingtreding van dit besluit bij wet wordt geregeld.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

's-Gravenhage, 22 september 1997

Beatrix

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
J. J. van Aartsen

Uitgegeven de *drieëntwintigste* oktober 1997

De Minister van Justitie,
W. Sorgdrager

¹ Stb. 1994, 576.

Het advies van de Raad van State wordt niet openbaar gemaakt op grond van artikel 25a, vierde lid, onder b, van de Wet op de Raad van State, omdat het zonder meer instemmend luidt.

NOTA VAN TOELICHTING

§ 1. Algemeen deel

Het onderhavige besluit tot wijziging van het Kalverenbesluit strekt geheel ter uitvoering van richtlijn nr. 97/2/EG van de Raad van de Europese Unie van 20 januari 1997 houdende wijziging van Richtlijn 91/629/EEG tot vaststelling van minimumnormen ter bescherming van kalveren (PbEG L 25) en van beschikking nr. 97/182/EG van de Commissie van de Europese Gemeenschappen van 24 februari 1997 houdende wijziging van de bijlage bij Richtlijn 91/629/EEG van de Raad tot vaststelling van minimumnormen ter bescherming van kalveren (PbEG L 76).

De belangrijkste wijzigingen, voortvloeiend uit de richtlijn, betreffen:

- verplichte groepshuisvesting voor kalveren die ouder zijn dan 8 weken;
- meer vrije ruimte voor kalveren in groepshuisvesting en voor kalveren niet ouder dan 8 weken in eenlingboxen;
- de vaststelling van een gemiddeld minimum-hemoglobinegehalte;
- de vaststelling van een minimum hoeveelheid vezelhoudend voeder voor kalveren vanaf 2 weken oud.

In de artikelsgewijze toelichting zal op deze punten nader worden ingegaan.

Richtlijn nr. 97/2/EG heeft met name vanwege de aanscherping van de eisen die aan de vrije ruimte per kalf worden gesteld, een lastenverzwaring voor alle bedrijven die kalveren houden tot gevolg. Op enig moment in de periode tussen 1 januari 1998 en 31 december 2006 zullen de bestaande stallen op deze bedrijven moeten worden aangepast aan de nieuwe huisvestingsnormen. Bedrijven die in deze periode nieuw worden gebouwd, herbouwd of verbouwd, moeten direct aan de nieuwe normen voldoen.

In vergelijking met richtlijn nr. 91/629/EEG betekent richtlijn nr. 97/2/EG voor wat de opsporing en het toezicht betreft geen lastenverzwaring voor de overheid. Het toezicht op de naleving van het besluit zal, zoals voorheen, veelal in het kader van reeds bestaande (veterinaire) controles kunnen plaatsvinden.

Na vaststelling wordt dit besluit overeenkomstig artikel 110, eerste lid, van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren aan beide kamers der Staten-Generaal voorgelegd. Vervolgens kan binnen 30 dagen door of namens één der kamers of door ten minste een vijfde van het grondwettelijk aantal leden de wens te kennen worden gegeven dat de inwerking-treding van het besluit bij wet dient te geschieden.

Aan deze nota van toelichting is een transponeringstabel toegevoegd waarin wordt aangegeven door middel van welke artikelen van het Kalverenbesluit de bepalingen van richtlijn nr. 97/2/EG en beschikking nr. 97/182/EEG zijn geïmplementeerd.

Overtreding van de voorschriften die bij algemene maatregel van bestuur op grond van de artikelen 38 en 45 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren zijn gesteld, zijn gekwalificeerd als economische delicten en vallen op grond van artikel 125 van genoemde wet onder de Wet op de economische delicten. Schending van de voorschriften die bij algemene maatregel van bestuur zijn gesteld op grond van artikel 35 is een overtreding in de zin van het commune strafrecht (artikel 35 juncto artikel 121 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren).

Dit verschil in kwalificatie komt met name tot uitdrukking in artikel 2 van het Kalverenbesluit. De wettelijke grondslag voor de opeenvolgende leden van artikel 2 van dit besluit is gelegen in respectievelijk artikel 35, 45 en 38 van de Gezondheids- en welzijnswet voor dieren.

Ten aanzien van het ontwerp van het onderhavige besluit is een aantal organisaties om een reactie gevraagd. De volgende organisaties hebben gereageerd:

- Productschap voor Veevoeder (PVVR), mede namens de Nederlandse Vereniging van Mengvoederfabrikanten;
- Land- en Tuinbouworganisatie Nederland (LTO);
- Centrale Organisatie voor de Vleessector (COV);
- Productschap voor Vee en Vlees (PVV).

Het Bedrijfschap voor de Handel in Vee heeft medegedeeld geheel achter de visie van het PVVR, het PVV en de LTO te staan. Van de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren is geen reactie ontvangen.

De opmerkingen van de organisaties worden artikelsgewijs behandeld.

§ 2. Artikelsgewijze toelichting

Artikel 1, onderdeel B

Met dit artikelonderdeel wordt artikel 2 van het Kalverenbesluit gewijzigd. Deze wijziging vloeit voort uit de wijziging van de bijlage bij richtlijn nr. 97/2/EG. De punten 6, 7, 8 en 11 van de bijlage zijn vervangen en een nieuw punt 15 is toegevoegd.

In punt 8 van de bijlage wordt thans als hoofdregel het aanbinden van kalveren verboden. Op dit verbod wordt in punt 8 een uitzondering gemaakt voor kalveren in groepshokken die gedurende ten hoogste één uur mogen worden aangebonden tijdens het voederen van melk of een melkvervangend preparaat. Onder aanbinden wordt niet verstaan het door middel van een klaphek fixeren van kalveren tijdens het voeren. Bij gebreke aan een communautaire bepaling was reeds in artikel 3, tweede lid, van het Kalverenbesluit het aanbinden van kalveren in eenlingboxen en het aanbinden van vleesstierkalveren ouder dan acht weken verboden. Deze bepaling kan als gevolg van het nieuwe punt 8 van de bijlage komen te vervallen. In het eerste lid van artikel 2 van het Kalverenbesluit wordt thans verwezen naar punt 8 van de bijlage bij de richtlijn.

In punt 11 van de bijlage wordt ten eerste bepaald dat het voer van kalveren voldoende ijzer moet bevatten om een gemiddeld hemoglobinegehalte van ten minste 4,5 mmol/l te bereiken. Hiermee wordt beoogd bloedarmoede tegen te gaan en de gezondheid en het welzijn van de kalveren te verbeteren. Het gemiddeld hemoglobinegehalte wordt berekend over de hele koppel kalveren. Onder koppel wordt in dit verband verstaan een groep kalveren van dezelfde leeftijd die tegelijk is opgezet. Het gemiddeld hemoglobinegehalte van ten minste 4,5 mmol/l is in het kader van dit besluit van toepassing op kalveren tot de leeftijd van ten hoogste zes maanden. Hiermee wordt voorkomen dat het dier tijdens zijn laatste levensfase – bijvoorbeeld met het oog op de kleur van het kalfsvlees – onvoldoende ijzer krijgt.

Voorts wordt in punt 11 voor kalveren vanaf de leeftijd van twee weken de verstrekking van vezelhoudend voer voorgeschreven. Dit voer is van belang voor de instandhouding van de darmflora en voor de ontwikkeling van de pens van kalveren.

Om kalveren langzamerhand te laten wennen aan vezelhoudend voer, wordt in punt 11 voorgeschreven dat de hoeveelheid vezelhoudend voer geleidelijk moet toenemen tot 250 gram per dag voor kalveren van 20 weken.

Het nieuwe punt 15 van de bijlage bevat het voorschrift dat kalveren zo

spoedig mogelijk na hun geboorte maar uiterlijk binnen zes uur met biest moeten worden gevoederd.

Alle organisaties hebben opgemerkt dat in de onderhavige toelichting niet moet worden gesproken over ruwvoer, maar – overeenkomstig de terminologie van de richtlijn – over vezelhoudend voer. Deze opmerking heeft tot aanpassing van de tekst geleid.

Artikel I, onderdelen C, D en F en I

Met de wijziging van richtlijn nr. 91/629/EEG worden met ingang van 1 januari 1998 voor alle nieuwe bedrijven of na deze datum verbouwde, herbouwde of in gebruik genomen bedrijven nieuwe huisvestingseisen voor kalveren geïntroduceerd. Deze eisen houden in dat kalveren ouder dan acht weken niet meer in eenlingboxen mogen worden gehuisvest tenzij een dierenarts heeft verklaard dat het kalf in verband met zijn gezondheid of gedrag moet worden geïsoleerd om te worden behandeld. Binnen deze verplichte groepshuisvesting wordt de vrije ruimte per kalf gedifferentieerd naar het levend gewicht van het kalf. Voor kalveren met een levend gewicht van minder dan 150 kg geldt dat zij de beschikking moeten hebben over ten minste 1,5 m² vrije ruimte, voor kalveren met een levend gewicht van 150 kg of meer maar minder dan 220 kg geldt een vrije ruimte van ten minste 1,7 m² en voor kalveren met een levend gewicht van 220 kg of meer een vrije ruimte van ten minste 1,8 m².

Ten aanzien van de maten van de eenlingboxen, waarin slechts kalveren met een leeftijd tot en met acht weken mogen worden gehuisvest, bepaalt artikel I, onderdeel D, van het onderhavige besluit dat de breedte ten minste gelijk moet zijn aan de schofthoogte van het kalf en dat de lengte ten minste gelijk moet zijn aan de lengte van het kalf, gemeten van de neuspunt tot aan de achterkant van de zitbeenknobbel (tuber ischii), vermenigvuldigd met 1,1.

De LTO en het PVV menen dat de maten van de eenlingboxen niet uit de richtlijn voortvloeien en nationaal worden voorgeschreven. Beide organisaties achten een dergelijk nationaal voorschrift onacceptabel.

De bestreden maten vloeien echter rechtstreeks uit artikel 3, derde lid, onderdeel a, van de richtlijn voort. In dit onderdeel a wordt voorgescreven dat de breedte van elk individueel hok ten minste gelijk moet zijn aan de lengte van het kalf, gemeten van de neuspunt tot aan de achterkant van de zitbeenknobbel (tuber ischii), vermenigvuldigd met 1,1. Door het gebruik van het voornaamwoord «elk» wordt tot uitdrukking gebracht dat dit voorschrift niet alleen geldt voor de eenlingboxen waarin kalveren met een leeftijd tot en met acht weken worden gehuisvest maar ook voor de boxen waarin kalveren in verband met hun gezondheid of gedrag worden gehuisvest.

Voorts merken alle organisaties op dat de voorgeschreven boxbreedte voor kalveren van een leeftijd tot en met acht weken haaks op de praktijk staat en dat de huidige boxbreedte van 60 cm geen welzijnsproblemen veroorzaakt. Bij die breedte kunnen kalveren tot en met acht weken zich nog omdraaien. Zoals uit het bovenstaande moge blijken, vloeit de voorgeschreven boxbreedte rechtstreeks uit de richtlijn voort en kan ik daarvan, gelet op het dwingende karakter van deze communautaire bepaling, niet afwijken.

In dit verband wil ik ook ingaan op een opmerking die door zowel de LTO als het PVV is gemaakt. Beide organisaties merken op dat in 1996 tijdens het zogenaamde tripartite-overleg tussen de Nederlandse Vereniging tot Bescherming van Dieren, het bedrijfsleven en de overheid op constructieve wijze afspraken zijn gemaakt over een gezamenlijke

stellingname ten aanzien van de voorstellen van de Commissie van de Europese Gemeenschappen die uiteindelijk tot richtlijn nr. 97/2/EG hebben geleid.

Dit overleg, dat zeer intensief is geweest, heeft tot overeenstemming tussen betrokkenen geleid over de inzet bij de onderhandelingen in Brussel, aldus de LTO. Beide organisaties betreuen het, dat ook niet een overleg over de implementatie van de richtlijn heeft plaatsgevonden. Tijdens een dergelijk overleg had dan naar praktische oplossingen kunnen worden gezocht voor een aantal problemen die uit het ontwerpbesluit voortvloeien.

Zoals ook in het algemene deel van deze toelichting uiteen is gezet, strekt de onderhavige wijziging van het Kalverenbesluit geheel tot implementatie van richtlijn nr. 97/2/EG en beschikking nr. 97/182/EG. Met het onderhavige besluit wordt de communautaire regelgeving rechtstreeks omgezet in nationale regelgeving zonder nadere, nationale aanscherpingen of aanvullingen. Een implementatie-overleg ligt dan ook niet voor de hand. Overigens wil ik er in dat verband op wijzen dat een dergelijk overleg nooit tot nationale afwijking van dwingend voorgescreven communautaire bepalingen zou hebben kunnen leiden. Dergelijke voorschriften moeten onverkort in de nationale regelgeving worden geïmplementeerd.

Voor wat betreft de problemen die laatstgenoemde organisaties verwachten op het terrein van de Wet milieubeheer indien de stallen als gevolg van de voorgeschreven boxbreedtes moeten worden uitgebreid, wil ik de toezegging herhalen die ik in de bijlage van de brief d.d. 10 oktober 1996 aan de Voorzitter van de vaste commissie voor Landbouw, Natuurbeheer en Visserij heb gedaan (DL. 963725). Hierin heb ik toegezegd dat ik bij de betrokken vergunningverleners het belang van het snel kunnen realiseren van de nieuwe welzijnseisen die uit de gewijzigde richtlijn voortvloeien, onder de aandacht zou brengen.

Voor wat de uitvoering van een eenlingbox betreft, wordt in artikel I, onderdeel F, van het onderhavige besluit bepaald dat de wanden van een box zodanig moeten zijn uitgevoerd dat de kalveren in aangrenzende boxen elkaar kunnen zien en aanraken.

Op dit voorschrift wordt conform het gewijzigde artikel 3, derde lid, onderdeel a, tweede alinea, van richtlijn nr. 91/629/EEG een uitzondering gemaakt voor de eenlingboxen waarin zieke dieren worden geïsoleerd.

In richtlijn nr. 91/629/EEG is in artikel 3, eerste lid, een aantal huisvestingseisen opgenomen waaraan met ingang van 1 januari 1994 alle nieuwe, verbouwde of herbouwde bedrijven en alle na die datum in gebruik genomen bedrijven moeten voldoen. Oorspronkelijk waren deze eisen in de artikelen 3, 4 en 7 van het Kalverenbesluit vastgesteld. In het vierde lid van artikel 3 van richtlijn nr. 91/629/EEG is voorts bepaald dat alle overige, bestaande bedrijven uiterlijk 31 december 2003 aan de eisen van het eerste lid moeten voldoen. Deze huisvestingseisen zijn thans opgenomen in artikel I, onderdeel I, van het onderhavige besluit.

Door richtlijn nr. 97/2/EG wordt het derde lid van artikel 3 van richtlijn nr. 91/629/EEG met ingang van 1 januari 1998 gewijzigd. In dit artikellid wordt een aantal nieuwe huisvestingseisen geïntroduceerd die een aanscherping vormen ten opzichte van de eisen van het eerste lid van dit artikel. Deze nieuwe, aangescherpte normen gelden met ingang van 1 januari 1998 voor alle nieuw gebouwde, herbouwde of verbouwde bedrijven en voor alle bedrijven die na die datum in gebruik worden genomen. Op grond van de laatste alinea van het nieuwe derde lid moeten uiterlijk op 31 december 2006 alle overige, bestaande bedrijven

aan deze nieuwe eisen voldoen. Deze nieuwe, aangescherpte eisen zijn in artikel I, onderdelen C, D en F van het onderhavige besluit neergelegd.

Volgens de COV, de LTO en het PVV gaat het onderhavige besluit ten onrechte uit van een overgangstermijn tot en met 31 december 2006. Genoemde organisaties stellen dat de richtlijn voor stallen gebouwd tussen 1 januari 1994 en 1 januari 1998 een uiterste gebruiksduur voorschrijft tot en met 31 december 2007. Deze nationale aanscherping brengt de sector in een nadelige concurrentiepositie ten opzichte van de andere lid-staten.

De door de COV, de LTO en het PVV bedoelde datum van 31 december 2007 werd in artikel 3, vierde lid, tweede gedachtenstreepje, van richtlijn nr. 91/629/EEG genoemd. Dit artikelonderdeel is echter in artikel 1, tweede lid, van richtlijn nr. 97/2/EG geschrapt en is derhalve – in alle lid-staten – met ingang van 1 januari 1998 niet meer van toepassing.

Het COV meent dat de Nederlandse overheid nog verder gaat door naast een overgangstermijn tot en met 31 december 2006 een overgangstermijn te introduceren die reeds op 31 december 2003 afloopt. Beide overgangstermijnen vloeien echter rechtstreeks uit richtlijn nr. 91/629/EEG voort. Eerstgenoemde termijn wordt in de laatste alinea van het nieuwe derde lid van artikel 3 genoemd, terwijl de tweede termijn voortvloeit uit artikel 3, vierde lid, eerste gedachtenstreepje. Aan de relatie tussen beide termijnen wordt in het navolgende aandacht besteed.

De vraag doet zich voor hoe de overgangstermijn tot 31 december 2003 zich verhoudt tot de overgangstermijn tot 31 december 2006 en wat dit betekent voor de betrokken bedrijven. Hiertoe worden drie categorieën bedrijven onderscheiden:

1. bedrijven die op 1 januari 1998 niet voldoen aan de huisvestings-eisen van artikel 3, eerste lid, van richtlijn nr. 91/629/EEG;
2. bedrijven die op 1 januari 1998 wel voldoen aan de huisvestingseisen van artikel 3, eerste lid, van richtlijn nr. 91/629/EEG en
3. bedrijven die na 1 januari 1998 worden gebouwd, verbouwd of na die datum in gebruik worden genomen.

De bedrijven, bedoeld onder 1, hebben op 1 januari 1998 hun stallen nog niet aangepast aan de eisen van het eerste lid van artikel 3 van de richtlijn en hebben daartoe op grond van het vierde lid van artikel 3 tot uiterlijk 31 december 2003 de tijd.

Vanaf 1 januari 1998 geldt echter op grond van het derde lid van artikel 3 dat alle nieuwe, herbouwde of verbouwde bedrijven of na die datum in gebruik genomen bedrijven meteen aan de nieuwe, aangescherpte normen moeten voldoen. Dit betekent voor de categorie bedrijven onder 1. dat zij uiterlijk op 31 december 2003 moeten voldoen aan de eisen zoals die zijn opgenomen in artikel I, onderdelen C, D en F, van het onderhavige besluit.

De bedrijven, bedoeld onder 2, hebben hun stallen voor 1 januari 1998 aangepast aan de eisen van het eerste lid van artikel 3 van de richtlijn. Deze bedrijven voldoen dus al aan de eisen zoals vastgesteld in onderdeel I van het onderhavige besluit.

Deze categorie bedrijven heeft uiterlijk tot 31 december 2006 de tijd om aan de nieuwe, aangescherpte eisen zoals opgenomen in artikel I, onderdelen C, D en F te voldoen. Tot dat moment gelden voor deze bedrijven de eisen zoals neergelegd in onderdeel I van het onderhavige besluit.

De bedrijven, bedoeld onder 3, worden na 1 januari 1998 gebouwd, herbouwd of verbouwd of na die datum in gebruik genomen. Voor deze categorie bedrijven geldt geen overgangstermijn; zij moeten direct aan de eisen, opgenomen in de onderdelen C, D en F van het onderhavige besluit, voldoen.

De overgangstermijnen die in het bovenstaande worden genoemd, worden door richtlijn nr. 91/629/EEG dwingend voorgeschreven. Het is dan ook niet mogelijk om, zoals het PVVR wenst, van deze termijnen af te wijken en zodoende te komen tot één overgangstermijn.

Artikel I, onderdeel J

Overeenkomstig richtlijn nr. 97/2/EG is in dit artikelonderdeel van het onderhavige besluit bepaald dat de nieuwe huisvestingseisen niet van toepassing zijn op kalveren die nog door hun moeder worden gezoogd. Ten aanzien van deze kalveren geldt wel het verbod op het aanbinden zoals dat is neergelegd in punt 8 van de bijlage bij richtlijn nr. 91/629/EEG.

Hoewel de richtlijn dit toestaat, is in het onderhavige besluit – evenals in het oorspronkelijke Kalverenbesluit – geen uitzondering gemaakt voor bedrijven met minder dan zes kalveren. Vanuit welzijnsoverwegingen valt immers niet in te zien dat kalveren op kleine bedrijven anders mogen worden behandeld. Artikel 11, tweede lid, van richtlijn nr. 91/629/EEG staat de lidstaten toe om strengere voorschriften toe te passen dan in de richtlijn zijn opgenomen.

De Minister van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij,
J. J. van Aartsen

TRANSPONERINGSTABEL

Richtlijn nr. 97/2/EG	Gewijzigd Kalverenbesluit
artikel 1, eerste lid, onder 3a, eerste alinea, eerste zin	artikel 3
artikel 1, eerste lid, onder 3a, eerste alinea, tweede zin	artikel 4, eerste lid
artikel 1, eerste lid, onder 3a, tweede alinea	artikel 7
artikel 1, eerste lid, onder 3b, eerste alinea	artikel 4, tweede lid
artikel 1, eerste lid, onder 3b, tweede alinea	artikel 13a
artikel 1, tweede lid	-
artikel 1, derde lid	-
artikel 1, vierde lid	-
artikel 2	-
Bijlage (beschikking Nr. 97/182/EG)	
punt 6, eerste zin	artikel 2, derde lid
tweede zin	artikel 2, derde lid
derde zin	artikel 2, tweede lid
punt 7	artikel 2, tweede lid
punt 8, eerste zin	artikel 2, eerste lid
tweede zin	artikel 2, derde lid
derde zin	artikel 2, tweede lid
punt 11	artikel 2, derde lid
punt 12, eerste zin	artikel 2, derde lid
tweede zin	artikel 2, tweede lid
punt 13	artikel 2, derde lid
punt 15	artikel 2, derde lid